

Phát huy tư duy sáng tạo “sinh viên với ý tưởng khởi nghiệp” ngành Giáo dục tiểu học khoa Sư phạm Trường Đại học Bạc Liêu

Trương Thị Chanh*

*ThS. Bộ môn Tiểu học-Mầm non, Khoa Sư phạm, Trường Đại học Bạc Liêu

Received: 29/11/2024; Accepted: 5/12/2024; Published: 11/12/2024

Abstract: *Bac Lieu University's viewpoint on start-up according to plan No. 235 "Promoting the spirit of creative start-up ideas of students, equipping students with knowledge and skills on start-up right from when they are still in school. At the same time, through that, students proactively seek their own business ideas/projects, proactively participate in training courses to contribute to practicing skills as well as determining what to do to start their own start-up journey right from when they are still students.*

Keywords: *Skill, creative, start up, student, primary education*

1. Đặt vấn đề

Khởi nghiệp hay còn gọi là “Startup” được hiểu là việc bắt đầu một nghề nghiệp mà thường được thấy dưới hình thức bắt đầu một doanh nghiệp hay tự mình làm chủ để kinh doanh một lĩnh vực nào đó, tự mình làm một công việc kinh doanh riêng, bạn tự làm và quản lý kiếm thu nhập cho riêng mình. Bằng cách thực hiện các ý tưởng bán hàng, gồm cả giai đoạn thành lập, vận hành công ty nhằm cung cấp và phát triển một sản phẩm hay dịch vụ nào đó, mua bán lại một sản phẩm hay cửa hàng đang hoạt động hoặc hoạt động sinh lợi nào đó nhằm duy trì và phát triển doanh nghiệp. Môi trường đại học là nơi dễ dàng để cho sinh (SV) kiếm những người bạn có cùng chung chí hướng, cùng sự nhiệt huyết giống nhau có thể biết được năng lực thật sự của một người bạn thông qua việc học chung với họ suốt một thời gian dài. Trong suốt khoảng thời gian ấy, cả hai sẽ nhận ra năng lực thật sự của người đồng hành của mình. SV Bộ môn Tiểu học-Mầm non, Khoa Sư phạm Trường Đại học Bạc Liêu tuổi trẻ dám nghĩ dám làm, chẳng sợ thất bại. Chính vì sự phát huy sáng tạo “SV với ý tưởng khởi nghiệp” mà trong giai đoạn này SV ngành Giáo dục Tiểu học của Khoa đã có rất nhiều nhóm đã có thể khởi nghiệp thành công trong năm học 2023-2024 vừa qua.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Đối tượng nghiên cứu

- SV đang theo học các ngành Giáo dục Tiểu học năm 2023-2024.
- Tiêu chuẩn chọn mẫu: SV đang theo học với các mã ngành đào tạo tại Trường Đại học Bạc Liêu và tự

nguyện tham gia nghiên cứu.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết nghiên cứu dựa trên kết quả đạt được của SV ngành Giáo dục Tiểu học tại Trường Đại học Bạc Liêu. Phân tích, đánh giá, tổng hợp số liệu của khoa cung cấp và các tài liệu có liên quan đến nội dung nghiên cứu. Từ đó, phát huy kỹ năng (KN) tư duy sáng tạo “SV với ý tưởng khởi nghiệp” trong nhà trường hiện nay.

2.3. Tư duy sáng tạo “SV với ý tưởng khởi nghiệp” ngành Giáo dục Tiểu học, Khoa Sư phạm Trường Đại học Bạc Liêu

2.3.1. Tư duy sáng tạo của SV

Tư duy sáng tạo là chủ đề của một lĩnh vực nghiên cứu còn mới. Nó nhằm tìm ra các phương án, biện pháp thích hợp để kích hoạt khả năng sáng tạo và để tăng cường khả năng tư duy của một cá nhân hay một tập thể cộng đồng làm việc chung về một vấn đề hay lĩnh vực. Ứng dụng chính của bộ môn này là giúp cá nhân hay tập thể thực hành nó tìm ra các phương án, các lời giải từ một phần đến toàn bộ cho các vấn đề nan giải. Các vấn đề này không chỉ giới hạn trong các ngành nghiên cứu về khoa học kỹ thuật mà nó có thể thuộc lĩnh vực khác như chính trị, kinh tế, xã hội, nghệ thuật... hoặc trong các phát minh, sáng chế. Một danh từ khác được giáo sư Edward De Bono (1933 -) sử dụng để chỉ ngành nghiên cứu này và được dùng rất phổ biến là Tư duy định hướng.

Đối với SV, tư duy sáng tạo giúp bạn làm chủ được vốn kiến thức, chủ động tìm tòi những điều mới, giúp SV tự tin đối mặt với những thử thách. Từ đó, SV sẽ dễ dàng đạt được những thành tựu cao trong

học tập và sự nghiệp sau này. Bên cạnh đó, KN sáng tạo cũng giúp SV tạo dựng mối quan hệ tốt đẹp với những người xung quanh. Đặc biệt, với những ai tham gia vào lĩnh vực truyền thông hay kinh doanh, để đạt được thành công, vượt trội so với những người khác thì tư duy sáng tạo đóng vai trò vô cùng quan trọng. Bởi vì, phải có tư duy sáng tạo SV mới có thể đưa ra các chiến dịch, trend, chiến lược và phương pháp kinh doanh hiệu quả. Đặc biệt, trong xã hội hiện nay, tư duy sáng tạo giúp cho SV có những công trình nghiên cứu mới để cuộc sống ngày càng văn minh, hiện đại.

Đảng và Nhà nước ta cũng đã đề ra nhiều chính sách hỗ trợ SV lập nghiệp. Theo quyết định số 844/QĐ-TTg, ngày 18/5/2016 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Đề án “Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia đến năm 2025”. Với tinh thần đó Trường Đại học Bạc Liêu theo Quyết định số 235KH/ĐHBL-Thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp và trang bị các kiến thức KN về khởi nghiệp cho SV trong thời gian học tập tại trường. Hiện nay SV Trường Đại học Bạc Liêu không ít những người trẻ khởi nghiệp thành công với những ý tưởng táo bạo. Từ những kiến thức được học từ trường lớp, cộng với sự đam mê và tìm tòi, SV Trường Đại học Bạc Liêu đã tạo nên thành tựu cá nhân đáng nể cho chính bản thân mình vì đã khởi nghiệp thành công.

2.3.2. Hình thành những KN cho SV với ý tưởng khởi nghiệp

- *Nghiên cứu thị trường*: là một quá trình thu thập, xử lý, phân tích những thông tin liên quan đến khách hàng, đối thủ, thị trường mục tiêu và có thể là toàn bộ về ngành mà doanh nghiệp bạn muốn kinh doanh. SV nghiên cứu thị trường giúp cho bản thân có thể đưa ra các quyết định có liên quan tới việc xử lý các vấn đề nan giải, khó khăn trong kinh doanh và nắm bắt cơ hội. SV cần phải có khả năng sử dụng các phương pháp và công cụ khác nhau để phân tích dữ liệu nghiên cứu định lượng và định tính, chẳng hạn như khảo sát, cuộc phỏng vấn, nhóm tập trung, thử nghiệm và quan sát. SV cũng cần phải có khả năng xác định các mẫu, xu hướng, khoảng cách và cơ hội trong dữ liệu, rút ra kết luận và đề xuất hành động có ý nghĩa cũng như đưa ra sản phẩm có chất lượng.

- *KN truyền cảm hứng*: Là một KN quan trọng mà không phải SV nào cũng có. Trong khi nhóm thực hiện chưa nắm rõ hay sự tự nguyện am hiểu về vấn đề khởi nghiệp, chính vì thế bản thân mình phải truyền cảm hứng cho SV để cùng đồng hành với sự đam mê và lòng nhiệt huyết. Cảm hứng là một trạng thái cảm

xúc của một người, được đặc trưng bởi sự thăng hoa của cảm xúc, tăng sự sẵn sàng cho hoạt động. KN truyền cảm hứng cho các thành viên khi bạn là một người với vai trò lãnh đạo nhóm thực hiện có mong muốn truyền cảm hứng cho các thành viên của mình để họ có động lực hoàn thành tốt các nhiệm vụ. Trong bất cứ một doanh nghiệp nào thì yếu tố con người chính là yếu tố cốt lõi trong sự phát triển của doanh nghiệp đó.

- *KN lập kế hoạch*: là khả năng thiết lập chiến lược, phương pháp, quy trình quản lý các hoạt động nhằm đạt được mục tiêu đã được xác định trước, trong một khoảng thời gian nhất định. KN này đặc biệt cần thiết trong việc vạch ra một lộ trình rõ ràng, trực quan, có thể ngắn hạn hay dài hạn, trước khi bắt tay vào thực thi. Một kế hoạch chỉ thành công khi tất cả mọi người đồng lòng hướng về mục tiêu và cùng góp sức thực hiện. Việc gắn kết các thành viên trong nhóm thông qua KN giao tiếp khéo léo là điều hết sức cần thiết.

- *KN quản lý tài chính*: không chỉ là một yếu tố quan trọng trong việc duy trì ý tưởng khởi nghiệp của bản thân SV ổn định, mà còn là chìa khóa giúp SV nhanh đến được hành trình tự do tài chính cho ý tưởng của mình cũng như sản phẩm có mặt trên thị trường. Các KN quản lý tài chính này sẽ giúp SV kiểm soát thu nhập và chi tiêu, lên kế hoạch đầu tư tối ưu hóa lợi nhuận. Cùng các bạn trong nhóm có thể phát triển và áp dụng các KN quản lý tài chính này trong cuộc sống cá nhân và sự nghiệp khởi nghiệp của mình.

- *Thương hiệu cá nhân*: (Personal Brand) là một thuật ngữ Marketing được nhắc đến rất phổ biến trong cơ chế thị trường. Bản thân SV phải tạo được thương hiệu cho cá nhân giúp gia tăng lợi thế cạnh tranh trong kinh doanh mà còn thu hút khách hàng, là nhân tố quan trọng trong sự thành công khi khởi nghiệp. Xây dựng được thương hiệu cá nhân tốt, bản thân sẽ có cơ hội có công việc ổn định, tốt hơn, thu nhập tăng hơn hoặc có thể giúp các bạn trong nhóm mở rộng được lĩnh vực kinh doanh... Và mục tiêu cuối cùng, dài hạn sau khi tạo dựng được thương hiệu cá nhân chính là sự phát triển bền vững và nguồn lợi nhuận tốt cho bản thân và cho cả nhóm.

- *KN kết nối*: Đề cập đến tập hợp các KN cần thiết để tạo và duy trì các mối quan hệ chuyên nghiệp ý nghĩa. Những KN này là sự kết hợp của KN giao tiếp, xã hội và giữa cá nhân giúp cá nhân kết nối, chia sẻ và phát triển cùng người khác trong lĩnh vực của mình. Mở ra cơ hội kết nối có thể dẫn đến việc nhận được lời đề nghị công việc mới, hợp tác hoặc cộng tác. Trao đổi kiến thức cho phép chia sẻ ý tưởng, lời khuyên và

kinh nghiệm. Phát triển sự nghiệp kết nối hiệu quả có thể tăng tốc độ phát triển nghề nghiệp và thăng tiến.

2.3.3. Những thực trạng khởi nghiệp của SV hiện nay

Trong xu thế phát triển của khoa học và công nghệ toàn cầu, hoạt động khởi nghiệp sáng tạo của SV trong các trường đại học đóng vai trò quan trọng thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, nâng cao năng lực cạnh tranh để SV phát huy khả năng tư duy sáng tạo lập nghiệp. Hoạt động khởi nghiệp sáng tạo còn được ươm tạo, nuôi dưỡng và phát triển trong môi trường giáo dục của nhà trường. Xây dựng, phát triển ý tưởng khởi nghiệp sáng tạo năng động có khả năng liên kết giữa các thành tố doanh nghiệp nhằm hỗ trợ cho SV khởi nghiệp sáng tạo là yêu cầu bức thiết của Trường Đại học Bạc Liêu trong giai đoạn hiện nay. Chính vì vậy, giáo dục khởi nghiệp bền vững được xem là khoản đầu tư cho tương lai, vừa phát triển ý tưởng khởi nghiệp, vừa xây dựng định hướng phát triển bền vững đối với thế hệ trẻ. Những cuộc thi này chính là cơ hội thực hiện ước mơ kinh doanh của những SV. Vấn đề về vốn và có vốn trong quá trình thực hiện sẽ được bảo trợ bởi các doanh nghiệp có tiếng. Trong trường hợp này, người khởi nghiệp không cần quá lo lắng những vấn đề phát sinh. Thực trạng khởi nghiệp của SV ngày nay rất khả quan, bởi có nhiều phương thức và nhiều cơ hội. Trong điều kiện thuận lợi và nhiều cơ hội đang rộng mở như hiện nay, không có gì phải chần chừ trong việc khởi nghiệp hiện nay. Tuổi trẻ là thời gian trải nghiệm và học hỏi càng nhiều càng tốt. Do đó, nếu thật sự đam mê không có việc gì mà không thử thực hiện ước mơ của mình. Bạn không cần suy nghĩ về những điều quá to lớn hoặc vĩ mô, hãy bắt đầu từ những điều cơ bản nhất. Bạn còn lo ngại về vốn, hãy tìm đến những chương trình hỗ trợ khởi nghiệp nếu ý tưởng khởi nghiệp của mình thật sự táo bạo. Khởi nghiệp trên thực tế không phân biệt độ tuổi là bao nhiêu, nhưng ở độ tuổi còn là SV là khoảng lý tưởng nhất. Bởi đây là giai đoạn con người có sức khỏe, trí óc linh hoạt, khả năng tiếp nhận, sáng tạo hoạt động hết công suất. Những điều trên cộng hưởng lại tạo thành điều kiện thuận lợi cho người muốn khởi nghiệp.

2.3.4. Giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục khởi nghiệp

Tăng cường sự chia sẻ của các chuyên gia có trình độ chuyên môn, kinh nghiệm phong phú tạo động lực to lớn cho SV cũng như đem lại những bài học quý giá đằng sau mỗi câu chuyện. Chính vì điều đó, việc tổ chức mời các chuyên gia chia sẻ về khởi nghiệp cho SV cũng giữ vai trò quan trọng.

Tăng cường tổ chức các cuộc thi, chương trình về khởi nghiệp bền vững và các vấn đề liên quan đến khởi nghiệp. Các cuộc thi là nơi khơi dậy sự sáng tạo của SV. Thông qua các cuộc thi, SV nhận được những kinh nghiệm hữu ích về khởi nghiệp. Đây có thể được xem là các sản tập duyệt cho các ý tưởng khởi nghiệp của SV. Vì vậy, tổ chức các chương trình, cuộc thi tạo nên môi trường tìm hiểu năng động và tạo động lực thúc đẩy thế hệ SV trẻ Việt Nam khởi nghiệp hiện nay.

Tăng cường sự kết nối giữa nhà trường và các hiệp hội doanh nghiệp, phát triển và liên kết với các hiệp hội khởi nghiệp. Để hình thành hệ sinh thái khởi nghiệp bền vững, chất lượng, sự liên kết giữa nhà trường, các doanh nghiệp, các hiệp hội khởi nghiệp vô cùng quan trọng. Từ đó có thể tạo ra môi trường thực tế, giúp SV có những trải nghiệm hữu ích, tích lũy kinh nghiệm và học hỏi, nâng cao tinh thần, quyết tâm, nỗ lực, sáng tạo của những người đi trước.

Nhà trường tổ chức tập huấn, đào tạo KN mềm; tổ chức cuộc thi khởi nghiệp; xây dựng công thông tin khởi nghiệp và thiết lập mạng lưới liên kết với các chuyên gia, doanh nghiệp chia sẻ những kinh nghiệm và thành tựu cho SV học hỏi.

3. Kết luận

Trường Đại học Bạc Liêu là nơi tạo ra nguồn nhân lực chính cho tỉnh nhà. Trong đó đổi mới sáng tạo là lực lượng đặc biệt quan trọng, nhất là trong bối cảnh phát triển dựa kiến thức chuyên môn, KN sư phạm, tri thức khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, đó chính là động lực của SV đổi mới sáng tạo trong nhà trường hiện nay. Để phong trào khởi nghiệp hoạt động đi vào chiều sâu, trở thành nhu cầu thiết yếu, cần phải có những tác động và có giải pháp sẽ thúc đẩy SV tham gia mạnh mẽ vào hoạt động khởi nghiệp trong thời gian tới. Với tinh thần “lập thân, lập nghiệp”, Trường Đại học Bạc Liêu sẽ thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp sáng tạo trong SV.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Hà Trang, (2018). *Giáo dục khởi nghiệp ngay từ phổ thông*, truy cập tại <https://thoibaonganhang.vn/giao-duc-khoi-nghiep-ngay-tu-pho-thong-72004.html>
- [2]. <https://scholar.dlu.edu.vn/thuvienso/bitstream/DLU123456789/147276/1/CVv146S252021210>.
- [3]. Nguyễn Thị Thu Hoài (2021), *Thực trạng đào tạo về pháp lý khởi nghiệp cho SV*. Tạp chí Điện tử Luật sư I Việt Nam,
- [4]. Trường Đại học Bạc Liêu (2024), *Kế hoạch 235 “SV với ý tưởng khởi nghiệp-Đổi mới sáng tạo”*, Bạc Liêu.